

УДК 61:378.184(091)

СТУДЕНТСЬКЕ НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМЕНІ О.А.КИСЕЛЯ: СЛАВЕТНІ СТОРІНКИ МИНУЛОГО ТА ПЕРСПЕКТИВИ НА МАЙБУТНЄ

І.А. Свінцицький

Національний медичний університет імені О.О.Богомольця, м. Київ, Україна

Ключові слова: науково-дослідна робота студентів, Клінічне товариство студентів-медиків Імператорського університету Св. Володимира, Студентське наукове товариство імені О.А.Киселя, історія медицини

Сучасне суспільство характеризується стрімким науково-технічним прогресом і збільшенням сукупних знань людства. Однак, при зростанні обсягу наукової інформації відбувається швидке старіння раніше набутих знань, а іноді навіть спостерігається протиріччя з установленними догмами та теоріями. Все це є передумовою для збільшення потреби в спеціалістах, які здатні не лише співіснувати з навколишнім середовищем, але й освоювати це середовище, орієнтуватися в новому інформаційному просторі [21].

Нова концепція вищої освіти пріоритетним завданням ставить формування творчої особистості, здатної до саморозвитку та інноваційної діяльності, тому науково-дослідна робота студентів є невід'ємною складовою навчального процесу, забезпечуючи формування у молоді наукового світогляду, оволодіння методологією і методами наукових досліджень, розвиток творчого мислення та індивідуальних здібностей у вирішенні практичних завдань, розвиток ініціативи, здатності застосовувати теоретичні знання в практичній роботі, спонукаючи студентів акцентувати свої знання на умінні впровадження новітніх технологій в сучасне виробництво [20,27-29].

В Україні якісне проведення студентської науково-дослідної роботи забезпечується нормативно-законодавчими документами, серед яких – Державна національна програма “Освіта (Україна ХХІ століття)”, Закони України “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про вищу освіту”, “Національна доктрина розвитку освіти” тощо [21].

У Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця розроблена і працює комплексна багаторівнева система підготовки науково-педагогічних кадрів, яка визначає поетапно-ступеневий підхід до формування кадрового потенціалу навчального закладу [14].

Надзвичайно важливим її елементом є Студентське наукове товариство імені О.А.Киселя, діяльність якого спрямовується на всебічне сприяння розвитку молодіжної медичної науки, захист наукових і професійних інтересів студентів, підготовку перспективних науково-педагогічних кадрів у відповідності з викликами сучасних євроінтеграційних процесів у вищій медичній освіті та охороні здоров'я [17,26]. Товариство має давні та славетні традиції. Адже студенти медичного факультету Імператорського

університету Св. Володимира першими на території колишньої Російської імперії у 1881 році об'єдналися під прапорами єдиної молодіжної наукової організації, тим самим заклавши підвалини розвитку студентської науки в нашій країні [15].

Головною причиною заснування товариства став невгамовний потяг молоді до знань. Тогочасна система викладання не могла повністю задовольнити їхню цікавість, а підручники та посібники були надзвичайно дорогими та недоступними для звичайних студентів. На допомогу молодшому поколінню часто приходили провідні професори факультету, які всіляко намагалися поділитися своїми знаннями на спеціальних зібраннях. Так, завідувач факультетської терапевтичної клініки, професор Ф.Ф.Меринг у власній клініці влаштував публічні читання історій хвороби з подальшим їх обговоренням. Проте, на жаль, через брак часу доволі часто доводилося обмежуватися розбором інформації стосовно лише тих пацієнтів, які помирали. Це природно призвело до того, що багато питань залишалися нез'ясованими, а це аж ніяк не могло влаштувати охочу до знань молоддь [18].

Група молодих науковців на чолі з Олександром Киселем вирішує заповнити цю прогалину шляхом створення

Мал. 1. Правління Клінічного товариства студентів-медиків Імператорського університету Св. Володимира. 1881 рік

спеціальної самоврядної студентської організації, яка змогла б при підтримці професорів факультету підвищувати рівень знань студентів-медиків та сприяти їхньому науковому пошуку з різних галузей медицини. Вони спільно розробляють статут і представляють його для публічного обговорення. В результаті великої дискусії, яка відбулася 26 жовтня 1881 року на зборах студентів 4 курсу, початковий варіант документу зазнав багатьох змін і був прийнятий в такій редакції:

Мал. 2. Олександр Кисіль – перший голова Правління Клінічного товариства студентів-медиків. 1882 рік

1. Мета товариства: спеціальна самоосвіта, переважно обговорення історій хвороб.

2. Проводяться наукові та розпорядні засідання.

Розпорядні засідання дійсні за наявності половини кількості членів. Для зміни статуту необхідна присутність двох третин. На наукових засіданнях можуть бути присутні також й сторонні особи.

3. Склад товариства. До складу товариства входять студенти-медики 4-го і 5-го курсів. Кандидат пропонується і балотується.

4. Рада товариства складається з трьох осіб: голови, його товариша і секретаря. Вони обираються закритим балотуванням на один семестр. Для перевірки діяльності Ради товариства обирається ревізійна комісія; до її складу члени Ради не можуть входити.

На цьому ж засіданні було обрано склад Правління: О.Кисіль став головою, М.Черняхівський – товаришем голови, а Соломін – секретарем. Останній через півроку відмовився від посади, і на неї був обраний П.Никольський [8].

Варто зауважити, що про право студентів займатися науковою діяльністю було зазначено ще у “Правилах Університету Св. Володимира”, які були затверджені в 1872 році. Проте лише після заснування товариства вона стала регулярною і більш масовою, оскільки статут передбачав “наукову роботу з метою самоосвіти” [1].

3 листопада 1881 року відбулося перше наукове засідання, на якому студент Глядиківський виступив з доповіддю “Icterus catharralis”. Необхідно відзначити, що за перший рік існування товариства було проведено аж 33 засідання, що свідчить про надзвичайний інтерес молодих медиків до нової справи і про невідповідність заснування організації. На цих зібраннях було прочитано 14 історій хвороб, деяких з яких розглядалися декілька засідань, адже молодь хотіла до кінця з’ясувати усі незрозумілі моменти (так, наприклад, теми “Pleuritis exudativa” та “Insufficiencia et stenosis valvulae mitralis” викликали жвавий інтерес та кожна з них розглядалася по 4 засідання). У засіданнях охоче брали участь професори, викладачі та практичні лікарі, які дискутували, робили суттєві доповнення і роз’яснення.

Деякі питання, що виникали у процесі обговорення, залишалися без відповідей, тому проводився пошук спеціальної наукової літератури, а його результати згодом доповідалися на загальних зборах.

Товариство з самого початку існування велику увагу приділяло питанню поглибленню знань студентів шляхом ширшого доступу до наукової літератури. З цією метою була організована бібліотека, яка вже у свій перший рік налічувала 130 назв в 137 томах. Отримання такої кількості навчального матеріалу стало можливим лише завдяки благодійності з боку професорів, лікарів і студентів, які віддавали власні книжки для загального користування.

Одразу ж Правління товариства звернуло свою увагу на жалюгідний стан студентської лабораторії при факультетській терапевтичній клініці. І у цій ситуації на допомогу прийшов великий друг молодих науковців професор Ф.Ф.Меринг, який придбав за власний кошт три мікроскопи, посуд і реактиви, що зробило можливим проведення студентами різноманітних досліджень у зазначеній лабораторії.

На засіданні 29 січня 1882 року сталася ще одна знаменна подія: студент П.Никольський запропонував збирати патологоанатомічну колекцію. Колеги підтримали дану пропозицію і прийняли рішення про сплату обов’язкових щомісячних внесків для облаштування колекції препаратів. І вже невдовзі студенти-медики могли вивчати органи і мікроскопічні препарати, які демонструвалися на засіданнях.

Всього за перший рік існування членами Клінічного товариства студентів-медиків було обрано 36 осіб [8].

У наступні декілька років продовжувалася планомірна робота Правління, яка була спрямована на проведення наукових засідань та збільшення фонду власної бібліотеки.

Найбільш вдалим та яскравим у житті товариства був 1889/1890 навчальний рік, коли керував роботою організації студент Михайло Лапінський. Насамперед, варто відзначити діяльність щодо приведення до ладу студентської лабораторії, фонди бібліотеки поповнилися на 404 книги, а також були зроблені перші спроби легалізувати товариство. З цього приводу голова був на прийомі у ректора університету, який дозволив товариству мати свій штампель. Цим самим університетська адміністрація визнала факт існування організації, а М.Лапінський за свою діяльність був обраний почесним членом Клінічного товариства студентів-медиків.

У 1893/1894 і 1894/1895 навчальних роках вносилися нові зміни до статуту. Так, з метою видання невеликих керівництв з різних розділів медицини була створена видавнича комісія. Ці посібники були складені на основі лекцій провідних професорів факультету і ними ж редагувалися.

Протягом наступних десяти років товариство з перемінним успіхом проводжувало свою діяльність. Так тривало аж до 1904 року, коли на деякий час воно абсолютно припинило своє існування: бібліотека була закрита, а засідання не проводилися. І лише у 1908 році, коли стабілізувалася політична ситуація, організація з новими силами та ідеями поновила свою роботу. За короткий час успіхи товариства можна було помітити неозброєним оком. В результаті постала потужна студентська наукова органі-

зація, що легально існує із затвердженням університетською адміністрацією статутом, розробленим до найменших дрібниць. Перші спроби в цьому напрямі були зроблені ще у 1889/1890 навчальному році, проте жодних результатів вони не дали. В 1908/1909 році умови життя настільки змінилися, що виникла потреба в легальному існуванні. Перехід від колишньої організації, залежної від всіляких випадковостей, до нової, повноправної і легально існуючої, здійснився не одразу, для цього було потрібно близько року. Спеціально створеною комісією протягом довгого часу доопрацьовувався проект статуту, який у 1910 році був офіційно затверджений адміністрацією університету.

Водночас Правління поставило питання про створення книжкового складу при Клінічному товаристві студентів-медиків. Суть його функціонування полягала в тому, що товариство було в добрих стосунках з деякими видавництвами і отримувало від них книги зі знижками і продавало їх студентам.

24 серпня 1909 року Правління відкрило продаж медичних книг зі знижкою 10%. Крім того, в книжковому складі був організований комісійний продаж старих медичних підручників і посібників. На допомогу цьому почину прийшов почесний голова товариства професор Г.М.Малков, який погодився позичити 200 рублів. Після цього справи одразу пішли на краще. Продажем книг спочатку завідував один бібліотекар, але згодом із збільшенням продажів довелося створити спеціальну комісію.

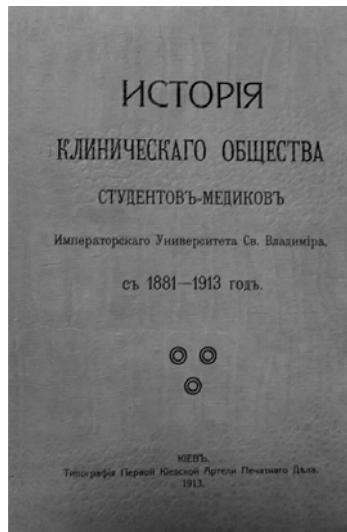
З продажу деяких видань невеликий відсоток йшов на розвиток Клінічного товариства студентів-медиків. Крім того, книжковий склад був комісіонером з продажу видань, переважно власної видавничої комісії. Прибуток з його діяльності можна було використовувати на придбання книг для бібліотеки. Таким чином, організовуючи книжковий склад, товариство, з одного боку, допомагало студентам, надаючи їм можливість придбати книги із знижкою, з іншого боку, воно знайшло джерело постійного щорічного прибутку.

Варто зазначити, що в цей період найкращі студентські роботи, що становили науковий інтерес, доповідалися на засіданнях Товариства київських лікарів і були надруковані в періодичній медичній пресі.

До 30-річного ювілею, який святкувався із невеликим записанням у січні 1912 року, багато відомих професорів і вчених надіслали до бібліотеки власні книги. Урочисте ювілейне засідання пройшло із значним успіхом. Велика аудиторія фармакологічної лабораторії була переповнена студентами, лікарями та професорами медичного факультету. Надзвичайно тепло усі присутні зустріли телеграму з Москви від приват-доцента О.А.Киселя: “Сердечно вітаю Клінічне товариство, упевнений в його блискучому майбутньому. Гаряче вірю у величезне значення наукових студентських товариств”. Професори М.О.Оболонський, Ф.Г.Яновський, М.М.Лапінський і А.А.Тржецький виголосили привітальні промови та побажали процвітання організації [8].

У 1913 році на Всеросійській виставці в Києві Правління Клінічного товариства студентів-медиків експонувало книжку “Історія Клінічного товариства студентів-медиків Імператорського університету Св. Володимира за 1881–1913 роки”, яка представляла собою звіт за 32-річний

період діяльності, а також деякі інші матеріали з висвітленням своїх досягнень [1].

Мал. 3. Книжка “Історія Клінічного товариства студентів-медиків Імператорського університету Св. Володимира за 1881–1913 роки”. 1913 рік

З початком Першої світової війни протягом кількох років настає криза діяльності товариства, засідання майже не відбуваються. Деяке поживлення відбулося навесні 1918 року, коли відновилася проведення зібрань з читанням наукових доповідей.

Цей рік подарував ще одну цікаву подію. Внаслідок утворення в 1916 році Жіночого медичного інституту, до лав організації почали приймати й дівчат. В одному з протоколів товариства за 1918 рік записано: “В цьому році здійснилась давня мрія членів Товариства – як повноправні члени

до лав Товариства вступили товариші медички”. В зв’язку з цим, Правління вносить зміни до статуту, змінюючи власну назву на Клінічне товариство студентів-медиків і медичок міста Києва [18].

Зміна політичної ситуації в країні, що сталася після Жовтневої революції, не могла не позначитися на діяльності організації. У 1920 році студенти тодішнього Українського державного університету утворили нове Українське студентське медичне товариство в Києві. Згодом відбулося об’єднання медичних факультетів Київського університету Св. Володимира та Українського державного університету з Жіночим медичним інститутом у єдиний Інститут охорони здоров’я. У грудні 1920 року він був перейменований в Київську державну медичну академію, а у 1921 році – в Київський медичний інститут (КМІ).

Таке бурхливе життя революційних часів довго не сприяло утворенню нового наукового об’єднання. Лише наприкінці 1922 року, коли суспільство почало переходити від “військового комунізму” до мирного життя, коли перед студентством постало питання про необхідність підкорення височин науки, підвищення своєї наукової кваліфікації, тоді й виникла рішуча потреба існування оновленого студентського наукового товариства [13].

Отже, в грудні 1922 року з метою “згуртувати навколо науково-творчої роботи студентство КМІ, активно опрацювати різні питання й опанувати методику та техніку науки” ініціативна група студентів підняла це питання. За допомогою Бюро інституту 30 грудня 1922 року було засновано Наукове товариство студентів-медиків при КМІ, а його статут зареєстровано в Окрвиконкомі. Воно проголосило себе як “класова, суспільно-наукова організація студентства” й поставило перед собою завдання підготовки наукових кадрів та виховання висококваліфікованих лікарів [12].

У науково-адміністративному аспекті товариство поділялося на три секції: біології та теоретичної медицини, клінічної медицини, соціальної медицини. Деякий час протягом другого року існування відновленого товариства функціонувала ще стоматологічна секція, але, на жаль, через низьку активність вона була ліквідована, а її членів розподілено поміж основними трьома секціями.

Керівним органом організації було Правління, яке складалося з 9-х членів та 6 кандидатів. На чолі кожної секції була президія секції з 3-х осіб, в тому числі один член Правління товариства. Гуртки мали свої власні президії, підпорядковані секціям, а семінари – лише секретарів. Бібліотекою керувала бібліотечна рада. Крім того, при Правлінні функціонували фінансово-бюджетна комісія, екскурсійне бюро та інформаційно-кореспондентське бюро [13].

Свою наукову та громадську діяльність члени товариства здійснювали шляхом роботи у гуртках і так званих “семінарах підвищеного типу”. У цей період відбувся перехід від лекційної системи викладання до семінарського методу навчання. На звичайних навчальних семінарах студенти проходили весь курс дисципліни; а на семінарах підвищеного типу, які були основним напрямом роботи товариства (звичайні семінари проводилися силами академорганів інституту), увага зосереджувалася на окремих питаннях або темах тієї чи іншої дисципліни, які не входили до навчальних програм. Для участі у них, крім членства у товаристві, обов’язковою умовою була здача “повного академічного максимуму” з даного предмету. З метою раціонального використання часу та ефективного засвоєння нових знань та навичок, суворо обмежувалась кількість учасників кожного семінару. Такий спосіб роботи забезпечив підготовку студентів до наукової діяльності (шлях до аспірантури тепер лежав вже через семінари підвищеного типу).

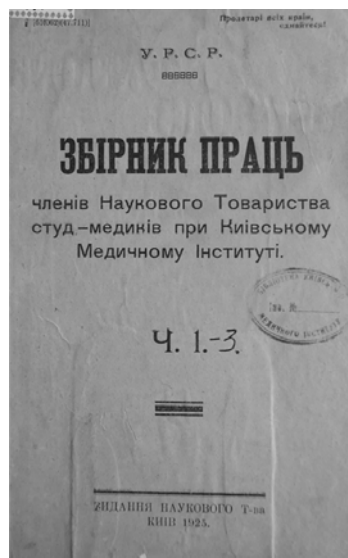
Нові експериментальні семінари послужили прикладом для семінарського методу навчання. Досвід, який кафедри інституту винесли з роботи цих перших семінарів товариства, усунув багато можливих помилок при запровадженні семінарів як обов’язкової системи навчання в КМІ. В цьому полягав перший етап діяльності товариства, коли головну його увагу було звернуто переважно в методичний бік, а не суто науковий [11].

Товариство піклувалося про те, що б його члени не були лише “кабінетними робітниками-клініцистами”, а й жили активним політично-громадським життям. За цей час воно розвинуло велику громадсько-медичну діяльність з санітарної освіти, охорони дитинства і материнства тощо.

Витрати товариства покривалися вже не за рахунок добродійності, а з сум, виділених Укрголовнаукою, що дозволило розширити всі види діяльності, зокрема видавничу. У 1925-1928 роках видано три збірки наукових студентських робіт. У довоєнні роки вийшло ще три таких збірки у період з 1933 по 1936 роки [2,7]. Правління КМІ кілька разів давало позитивну оцінку роботи товариства. Наприкінці 1926 року Президія Укрголовнауки ухвалила: “Констатувати надзвичайно велику працю цього Товариства на полі підготовки студентів до наукової роботи. Включити це Товариство в субсидії на майбутній рік. Тов. Яворському доручити знайти засоби для видачі їм невеликої допомоги в цьому році” (протокол засідання Президії Укрголовнауки, 3 листопада 1926 р., №36, §23) [4].

Товариство мало власну бібліотеку на 16000 томів і згодом передало її для користування до складу центральної бібліотеки КМІ, тим самим сприяючи підвищенню якості навчання не лише своїх членів, але й всіх студентів інституту [13].

У 1936 р. відбулася перша загальноінститутська конференція товариства, на якій було представлено близько 20 доповідей. Найкращі студентські роботи – А.Слободяник “Медико-статистичне дослідження епілепсії за матеріалами Київської психіатричної лікарні” та І.Соляр “Мимовільний аборт: етіологія та лікування” – були відзначені премією наркомздорову УРСР. Загалом цей науковий форум викликав надзвичайний інтерес у студентства і мав суттєвий вплив на розвиток товариства у подальші роки [4].

Мал. 4. Збірник праць членів Наукового товариства студентів-медиків при Київському медичному інституті. 1925 рік

Під час Великої Вітчизняної війни, у вкрай важких умовах евакуації, гуртківці активно допомагали співробітникам кафедр в розробці актуальних питань військової медицини, вели роботу на фронті і в тилу, у військових госпіталях, підвищували свою кваліфікацію [2,7].

Широко розвернулася робота організації в післявоєнний період. Після реевакуації з Челябінська товариство на чолі з головою Правління професором О.І.Черкесом відновило свою діяльність в березні 1945 року. Першочерговим завданням було створення гуртків на теоретичних та клінічних кафедрах інституту, для реалізації якого Правління звернулося до завідувачів кафедр з метою ознайом-

Широко розвернулася робота організації в післявоєнний період. Після реевакуації з Челябінська товариство на чолі з головою Правління професором О.І.Черкесом відновило свою діяльність в березні 1945 року. Першочерговим завданням було створення гуртків на теоретичних та клінічних кафедрах інституту, для реалізації якого Правління звернулося до завідувачів кафедр з метою ознайом-

Мал. 5. Правління та ревізійна комісія Наукового товариства студентів-медиків при Київському медичному інституті. 1928 рік

лення останніх із статутом та напрямками роботи товариства. Це дуже швидко дало свої перші позитивні результати: вже через місяць понад 350 студентів працювали у 14 новостворених гуртках, а у 1946/1947 навчальному році вже 373 молоді науковці виконували власні дослідження на 21 кафедрі. В цей період зросла активність гуртківців, збільшилася кількість виконаних робіт і проведених конференцій. Головним завданням товариство вважало перехід молодих науковців від реферативної на самостійну експериментальну або клінічну наукову діяльність [3].

Збільшення кількості та підвищення якості студентських робіт дозволили в 1946 році провести тематичну конференцію, присвячену сторіччю наркозу.

З 1946 року щорічно проводиться загальноінститутська підсумкова наукова студентська конференція КМІ. У 1948 р. на ній було заслухано 13, у 1950 р. – 16, в 1951 р. – 35, в 1952 р. – 28, в 1953 р. – 13, в 1954 р. – 31, в 1955 р. – 42 програмні доповіді. Безперервно зростає питома вага експериментальних і дослідницьких робіт студентів [2].

Багато членів організації – учасники Всесоюзних наукових студентських конференцій в Москві, Ленінграді, Харкові, Тбілісі. Більшість доповідей, зроблених київськими студентами-медиками, відзначалася дипломами переможців.

Помітною подією в житті товариства стала зустріч його членів 26.12.1945 р. з відомим вченим-гельмінтологом академіком К.І.Скрябіним. Студенти з цікавістю віднеслися до цієї зустрічі, що символізувала турботу старшого покоління вчених про формування молодого змін [7].

У цей період була оптимізована тогочасна структура товариства. У ранні післявоєнні роки організовано 3 секції: клінічну, теоретичну і санітарно-гігієнічну. У 1950 році клінічна секція була розділена на терапевтичну, хірургічну, педіатричну і акушерсько-гінекологічну. У 1954 році організована стоматологічна секція. Згодом також почали функціонувати секції суспільних наук та іноземних мов [2].

Надзвичайно важлива подія для товариства відбулася 7.03.1950 р. На звітно-виборчій конференції був обраний новий склад керівного органу. В основу структури і роботи Правління був покладений принцип максимального залучення самих студентів до організаційного керівництва товариством, тоді як провідні професори запрошувалися виключно як наукові консультанти. Дане рішення підняло студентську науку на якісно новий рівень, сприяло самореалізації студентів-медиків, адже у ранній післявоєнний період (1945-1950 роки) головою був професор О.І.Черкес, а членами Правління – не лише студенти, а й професори та доценти.

Першим науковим керівником товариства було обрано видатного педіатра професора Р.Ю. Кольнер, яка протягом 6 років незмінно допомагала своїми цінними порадами молоді. Цю надзвичайно важливу та поважну посаду завжди займали відомі вчені та організатори науки, які намагалися поділитися своїми знаннями та вміннями з молодшим поколінням, виховати в нього дух науковців, сприяти реалізації їх можливостей. Чого лише вартують імена професорів С.С.Дяченка, М.Н.Зайка, Р.Д.Габовича, О.А.Яроша, Є.Т.Скляренка, В.Г.Шевчука. Протягом останніх двох десятиліть науковим консультантом товари-

ства є член-кореспондент НАМН України, професор В.З.Нетяженко.

Мал. 6. Кольнер Рахіль Юліївна – перший науковий керівник товариства (1950–1956 рр.)

Протягом радянського періоду роботи організації декілька разів відбувалася реформа структури товариства: від роботи профільних відділень – до роботи на факультетах. У цьому питанні надзвичайно важливим стало затвердження у 1972 році Єдиного статуту студентських наукових товариств медичних (фармацевтичних) ВНЗ Радянського Союзу [6]. З одного боку, він ігнорував традиції найстаріших наукових об'єднань студентів (серед яких було і наше това-

риство), поставив їх на один шабель з усіма іншими, проте, з другої сторони, варто відзначити, що цей статут встановив єдині стандарти роботи, завдяки чому значно покращилася міжвузівська інтеграція.

У цьому ж році було створено Всесоюзне об'єднання студентських наукових товариств медичних і фармацевтичних інститутів, що дозволило централізовано планувати, організовувати і проводити науково-дослідну роботу студентів та численні молодіжні заходи [18].

Мал. 7. Засідання Ради товариства. Підготовка до щорічної студентської науково-практичної конференції. 1968 рік

Розвитку товариства на подальші роки сприяв наказ по КМІ №96/л-1 від 19.02.1974 р. “Про подальше вдосконалення науково-дослідної роботи студентів КМІ”, який встановлював основні принципи організації студентської науки в інституті, зміцнив організаційну структуру товариства, вдосконалив форми і методи його роботи. У зв'язку з його надзвичайною тогочасною важливістю для студентства заклада, наводимо нижче повністю текст документу:

“Для ефективнішого використання науково-дослідної роботи студентів, залучення їх до розробки комплексної наукової тематики, впровадження отриманих даних в практику народної охорони здоров'я, зміцнення організацій-

ної структури Студентського наукового товариства ім. проф. О.А.Киселя, підвищення персональної відповідальності всіх ланок організації НДРС, поліпшення ідейно-політичного виховання студентів-гуртківців, вдосконалення форм і методів роботи СНТ інституту на підставі Єдиного статуту СНТ медвузів СРСР наказую:

1. Провести розподіл гуртків, що працюють при кафедрах спорідненого профілю, на відділення СНТ.

2. Деканам факультетів до 1 березня 1974 р. обрати на засіданнях Рад наукових керівників відділень СНТ з числа доцентів кафедр, що входять в дане відділення.

3. Затвердити оргкомітети науково-організаційних конференцій відділень і графік проведення конференцій. Оргкомітетам за узгодженням з деканатами і громадськими організаціями провести науково-організаційні конференції відділень СНТ з обранням виконавчих органів – бюро відділень СНТ.

4. Науковим керівникам відділень СНТ періодично звітувати про виконану роботу перед науковим керівником СНТ проф. О.А.Ярошем. Бюро відділень СНТ періодично звітувати перед Радою СНТ. Не рідше за один раз на рік проводити на базі відділень монотематичні конференції СНТ за узгодженням з науковим відділом і Радою СНТ. Щорічно в березні місяці проводити науково-організаційні конференції СНТ з обранням нового складу бюро відділень СНТ. Направити свою діяльність на створення проблемних студентських лабораторій, проведення тематичних диспутів, міжкафедральних засідань гуртків.

5. Деканам факультетів, головам методичних комісій не рідше за 1 раз на рік заслуховувати звіти відповідальних за НДРС на факультетах, наукових керівників відділень СНТ і 2-3 завідувачів кафедр на засіданнях Рад про стан науково-дослідної роботи студентів.

6. Завідувачам кафедр, керівникам гуртків всебічно сприяти роботі відділень, залучаючи студентів до розробки комплексної наукової тематики. Спільно з бюро відділень СНТ щорічно в лютому місяці проводити науково-організаційні конференції гуртків з підведенням підсумків роботи гуртка за рік і обранням нового складу старостату гуртка. Старостою гуртка обирати осіб тих, які пройшли співбесіду в Раді СНТ. Упорядкувати звітність гуртків, суворо контролювати ведення документації. Інформацію про роботу гуртків подавати за затвердженими зразками і у встановлені терміни.

7. Відділу науки, Раді СНТ упорядкувати проведення кафедральних, міжкафедральних монотематичних конференцій СНТ. Завідувачам кафедр проводити їх за умови включення в загальний річний план.

8. Затвердити склад оргкомітетів факультетських етапів внутрішньоінститутського огляду-конкурсу на найкращу організацію НДРС і графік проведення факультетських конференцій СНТ. Оргкомітетам не пізніше за 25 березня представити звіти за підсумками роботи у відділ науки.

9. Деканові з навчання іноземних студентів, завідувачам кафедр, на яких навчаються студенти-іноземці, здійснити заходи із залучення студентів-іноземців до НДР.

10. Деканові підготовчого відділення, кафедрам загальної хімії, фізики, біології ширше залучати осіб, які навчаються на підготовчому відділенні, до НДР.

11. Деканам факультетів, науковим керівникам СНТ, завідувачам кафедр звернути особливу увагу на ідейно-політичний рівень і виховну роботу в гуртках.

12. Деканам факультетів при призначенні іменних і підвищених стипендій, розподілі випускників, направленні на наукову роботу враховувати активність роботи в студентському науковому товаристві (за поданням Ради СНТ).

13. Проректорів з АХЧ тов. Дранченко І.В. забезпечити у вказаний час аудиторії для проведення конференцій.

14. Контроль за виконанням даного наказу покласти на проректора з наукової роботи проф. Сидельникова В.М., наукового керівника СНТ Яроша О.А. і Раду СНТ.

Ректор інституту, професор С.С.Лаврик”.

Не менш важливою подією в житті організації стало присвоєння їй імені Олександра Андрійовича Киселя. Це було затверджено наказом по КМІ №479 від 4.05.1970 р., у якому наведене наступне обґрунтування: “Враховуючи те, що професор О.А.Кисіль – один з основоположників вітчизняної та радянської педіатрії, був засновником першого в нашій країні студентського наукового товариства на медичному факультеті Київського університету, що виховало багато великих вчених-медиків, бюро Київського міського комітету ЛКСМУ і Президія Київської міської Ради наукових студентських товариств своєю Постановою від 28 квітня 1970 року присвоїли Науковому студентському товариству Київського медичного інституту ім'я Заслуженого діяча науки професора О.А.Киселя”.

Мал. 8. Засідання Ради наукового студентського товариства. 1970 рік

Мал. 9. Професори К.С.Кабак і О.А.Ярош серед учасників наукової студентської конференції. 1972 рік

Виконання проблемних робіт мало велике значення для студентів. Адже саме за таких умов можна набути необхідних практичних навичок, вивчити прийоми своєї майбутньої професії. Ця робота дуже допомагала якомога швидше виявити всі свої сильні і слабкі сторони підготовки. У 1985 році до складу товариства було включено два студентські науково-дослідні інститути – проблем серцево-судинної хірургії та проблем гігієни, епідеміології і мікробіології. Розроблено відповідні статuti інститутів, що передбачали заміщення всіх адміністративних посад виключно студентами. Так, наприклад, перший із них – інститут проблем серцево-судинної хірургії – був створений на базі кафедри оперативної хірургії і топографічної анатомії. Щоб стати його членом, претендентам потрібно було набрати необхідний прохідний бал при складанні теоретичного курсу. В інституті діяло чотири служби: хірургічна, анестезіологічна, патологічної фізіології та анатомічна. Всі вони були спрямовані на забезпечення виконання завдань і програм, які пропонував Київський інститут грудної хірургії. Разом із його співробітниками проводилися різні операції, зокрема з пересадки серця.

Робота молоді в студентських науково-дослідних інститутах сприяло збільшенню кількості їх авторських свідоцтв на винаходи, раціоналізаторських пропозицій, опублікованих наукових праць.

У цей період товариство приділяло дуже велику увагу набуттю та удосконаленню лекторської майстерності. Щорічно гуртківцями читалося понад 150 лекцій на науково-популярні теми серед населення міста й області. Крім того, гуртківці виступали з доповідями на різних конференціях, симпозіумах, що давало можливість випробувати молоді свої лекторські здібності.

У 80-і роки також розширилися міжнародні наукові студентські контакти: члени товариства доповідали результати своїх досліджень на конференціях в Болгарії і Німеччині. Щорічно проводилася наукова конференція іноземних студентів, які навчалися в КМІ, на тему: “Актуальні проблеми охорони здоров’я зарубіжних країн” [1].

Із здобуттям Україною незалежності 24 серпня 1991 року почалася нова епоха в історії нашої alma mater, а, отже, і Студентського наукового товариства імені О.А.Киселя.

Відбулися масштабні соціально-економічні, політичні, суспільні зміни. Незважаючи на все це, товариство продовжило свою багатоаспектну діяльність. На зламі епох міжреспубліканські та міжнародні конференції студентів і молодих вчених стали доброю традицією в Українському державному медичному університеті імені академіка О.О.Богомольця. У 1991 році відбулась Міжреспубліканська наукова конференція студентів та молодих вчених з міжнародною участю в галузі кардіології, а в 1992 році – вже Міжнародна конференція студентів та молодих вчених “Клінічна та експериментальна фармакологія. Нові матеріали та методи в медицині” [9].

У 1993 році з ініціативи студентського наукового товариства та ради молодих вчених університету був створений та зареєстрований відповідно до вимог законодавства нашої держави “Український науково-медичний молодіжний журнал” (голова редакційної ради – академік НАН, НАМН і НАПН України, доктор медичних наук, профе-

сор Є.Г.Гончарук, головний редактор – О.В.Курченко). Його основним завданням було забезпечення надійного шляху розповсюдження результатів наукових досліджень молодих вчених та студентів в усіх галузях медицини.

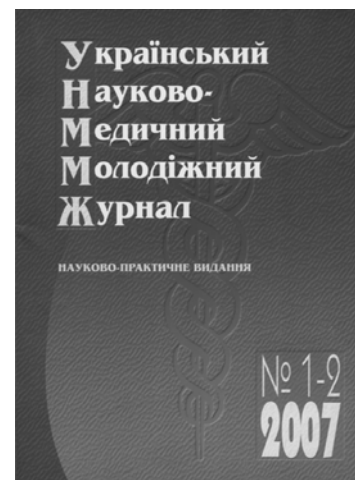
Кваліфікована оцінка та рецензування статей здійснювалася редакційною радою журналу. До її складу увійшли відомі українські вчені-медики, професори Українського державного медичного університету. Кожна подана до друку стаття, яка повністю відповідала затвердженим правилам оформлення, рецензувалася у відповідного вченого-спеціаліста [10].

Журнал набув великої популярності серед молодих науковців і вже у 1999 році був внесений ВАК України до переліку видань, у яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт. Проте, на жаль, так тривало до 2004 року. Після цього протягом декількох років журнал не видавався. І лише у 2007 році вийшов у світ оновлений “Український науково-медичний молодіжний журнал” (голова редакційної ради – академік НАМН України, член-кореспондент НАПН України, доктор медичних наук, професор В.Ф.Москаленко, головний редактор – кандидат медичних наук В.В.Короленко) [15]. За короткий період часу нова команда журналу не лише повернула йому колишню славу, а й досягла нових вершин. Так, до редакційної ради увійшли провідні вчені з України, США, Італії, Польщі, Болгарії та Мальти. Видання було перереєстровано у ВАК України, отримало грифи “Видається за наукової підтримки Національної академії наук України” та “Видається за наукової підтримки Національної академії медичних наук України”, представлено в міжнародних реєстрах: ISSN International Center (Париж, Франція) та Ulrich’s International Periodicals Directory (Нью-Йорк, США).

Протягом останніх кількох років відбулося утвердження значущості Студентського наукового товариства імені О.А.Киселя в На-

Мал. 10. Один із перших випусків “Українського науково-медичного молодіжного журналу”. 1994 рік

Мал. 11. Відновлення видання “Українського науково-медичного молодіжного журналу”. 2007 рік

Мал. 12. Емблема Студентського наукового товариства імені О.А.Киселя. 2007 рік

ціональному медичному університеті імені О.О.Богомольця та за його межами.

Рада товариства на чолі з І.Свінціцьким значно активізувала свою діяльність і завдяки тісній співпраці та активній підтримці адміністрації університету змогла реалізувати себе в нових напрямках діяльності і гідно презентувати alma mater на міжуніверситетському та міжнародному рівнях [16]. За останні 2 роки спостерігається не лише збільшення вдвічі кількості заходів, а й якості їх організації та проведення.

Мал. 13. Рада Студентського наукового товариства імені О.А.Киселя. 2009 рік

Традиційно в університеті спільно з Товариством молодих вчених проводяться міжнародні загальномедичні (“Актуальні проблеми сучасної медицини” та до Всесвітнього дня здоров’я) і тематичні (“Спеціальні питання діагностики та лікування захворювань ЛОР-органів, краніофасціальної ділянки та органу зору”, “Інновації у стоматології”, “Актуальні питання сучасної медичної психології”, “YouthNanoBioTech. Молодіжний форум з нанобіотехнологій”, семінар до Всесвітнього дня боротьби із раком тощо) конференції студентів і молодих вчених. Щороку збільшується кількість студентських наукових робіт та підвищується їх загальнотеоретичний рівень і практична значущість. Так, наприклад, на Міжнародну науково-практичну конференцію студентів та молодих вчених “Актуальні проблеми сучасної медицини” у 2010 році було подано 778 (2008 р. – 357, 2009 р. – 554) робіт учасників з 14 країн світу (Білорусь, Болгарія, Грузія, Іран, Казахстан, Литва, Молдова, Німеччина, Португалія, Росія, Румунія, Сербія, Узбекистан, Україна), в т.ч. 102 (2008 р. – 43, 2009 р. – 61) іноземних та 156 (2008 р. – 51, 2009 р. – 80) іногородніх учасників.

Інноваційною формою наукової діяльності студентів-медиків стало проведення професійних інтелектуальних ігор у форматі брейн-рингів. Дані заходи дали змогу молодим науковцям продемонструвати не лише свій високий рівень знань, а й креативність, яскравість ідей та творчі здібності. Проведення брейн-рингу із стоматології започатковано ще у 1999 році, з хірургії – у 2009 році, а із загальних психологічних дисциплін – у 2011 році.

Налагоджені зв’язки зі вітчизняними та закордонними студентськими науковими товариствами вищих навчальних закладів та молодіжними громадськими організаціями. З 2007 року проводяться Всеукраїнські з’їзди представників студентських наукових товариств вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів України, головним організатором яких виступає наше товариство. З із 4 зібрань (у 2007, 2010, 2011 роках) проводились на базі Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, що зайвий раз свідчить про лідируючу роль товариства у сфері організації науково-дослідної роботи студентів-медиків, адже метою цих засідань є формування ефективного комунікативного простору між представниками молодіжних наукових об’єднань, обмін досвідом, а також консолідація зусиль заради подальшого розвитку студентської медичної науки. Такі заходи відіграли роль ключових подій в процесі становлення наукового студентського руху та залучення до нього креативної молоді – майбутніх фахівців охорони здоров’я [23].

Інтеграція студентів-медиків у міжнародний науково-медичний простір шляхом забезпечення опанування іноземних мов є одним із пріоритетних напрямків діяльності Студентського наукового товариства імені О.А.Киселя. В її рамках невід’ємним компонентом підготовки студентів університету до участі у міжнародних конференціях, форумах та програмах обміну є формування навичок вільного спілкування іноземними мовами, зокрема фаховою англійською. Усвідомивши необхідність створення підрозділу, який задовольнить лінгвістичні потреби студентства, члени товариства у 2010 році заснували на базі кафедри іноземних мов Медико-лінгвістичний клуб “English-speaking club” (голова – К.Джума). Вже за перший рік існування клубу було проведено 11 засідань, які стосувалися актуальних питань теоретичної та клінічної медицини [5].

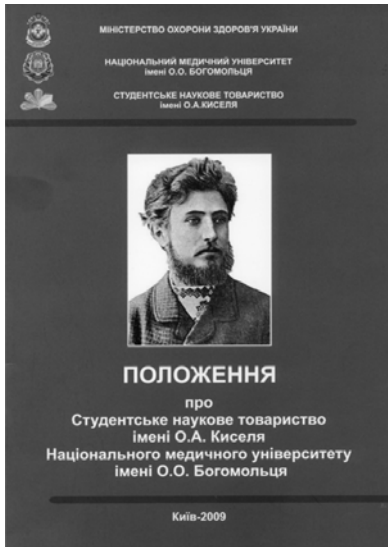
Організація спрямовує свою діяльність також на формування здорового способу життя серед молоді та розвиток гуманізму в студентів. Вже традиційно щорічно проводяться навчально-виховні заходи до Всесвітнього дня серця, Всесвітнього дня боротьби із туберкульозом, Всесвітнього дня здоров’я, Всесвітнього дня діабету та Всесвітнього дня боротьби з ВІЛ/СНІД, благодійні акції для хворих дітей: “Від щирого серця Миколая” та “Подаруй дитині свято” тощо.

Новою формою роботи для товариства з 2007 року стали відкриті засідання школи-семінару “Біоетика та фізика живого”, які організовуються спільно з комісією з питань етики університету. Щорічно проводиться по 3-4 засідання на різні актуальні теми біоетики: “Етичний кодекс лікаря України: шлях від реальності до ідеалу”, “Біоетика – від Нюрнберзького кодексу (1947 р.) до сучасності”, “Біо-

етичний контекст роману “Майстер і Маргарита” (М.Булгаков)”, “Наркоманія як втеча від реальності Життя”, “Святитель Лука (проф. В.Ф.Войно-Ясенецький) – значення духовної та наукової спадщини для сучасної біоетики” тощо [22].

Знаковими подіями для організації було затвердження нормативних документів. Так, у 2009 році була затверджена нова редакція Положення про Студентське наукове товариство імені О.А.Киселя, яка містить ряд інновацій та враховує передовий досвід студентських наукових товариств провідних країн світу та різних міжнародних молодіжних самоврядних організацій (протокол Вченої ради НМУ №2 від 29.10.2009 р., наказ по НМУ №483 від 17.11.2009 р.) [19].

Мал. 14. Положення про Студентське наукове товариство імені О.А.Киселя Національного медичного університету імені О.О.Богомольця. 2009 рік

розробка посадових інструкцій членів Ради товариства (затверджені наказом по НМУ №55 від 4.02.2010 р.) – нормативних документів, що регламентують персональне призначення і місце члена керівного складу організації в системі управління, кваліфікаційні вимоги до нього, його функціональні обов’язки, права, відповідальність та взаємовідносини за посадою. У них повністю розкрито функціональну структуру діяльності члена Ради як комплексу елементів: завдань, функцій, форм і методів управління, інформації, технічних засобів управління.

Крім цього, також було розроблено та затверджене Положення про посвідчення члена Ради товариства (наказ по НМУ №57 від 4.02.2010 р.) [24].

Враховуючи сучасні інтеграційні тенденції у вищій медичній освіті та з метою стимулювання до наукової роботи студентів університету, збільшення їх обізнаності про товариство, розширення наукових інтересів та обміну досвідом, постійно ведеться активна інформаційна політика. У цьому аспекті особливо хочеться відзначити функціонування офіційного сайту товариства: www.snt-nmu.kiev.ua (адміністратор – М.Кривоустов, головний редактор – І.Свінціцький) на українській, російській та англійській мовах. Робота зі створення інформаційного ресурсу почалася ще у 2004 році, а остаточно була закінчена у травні 2009 року. Ключовими його моментами є спрощення реєстрації для вступу до товариства в on-line режимі, докладне висвітлення роботи гуртків кафедр та науково-дослідних інститутів, архів та анонс головних нау-

кових форумів Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, повний фотоархів наукових подій та навчально-виховних проєктів, поточна інформація з інших навчальних і наукових установ [25].

Найбільш обдаровані студенти репрезентують свої наукові розробки на закордонних конференціях, перевіряють сили на всеукраїнських і міжнародних олімпіадах та конкурсах наукових робіт. Варто підкреслити позитивну тенденцію до розширення географії подорожей. Сьогодні наші молоді науковці перемагають на змаганнях у багатьох країнах світу, серед яких Росія, Білорусь, Словаччина, Німеччина, Польща, Швеція, Хорватія, Єгипет, Туреччина, Нідерланди, Сполучені Штати Америки тощо. Члени товариства – постійні переможці Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук, Стипендіальної програми “Завтра UA”, лауреати Премії НАМН України та Асоціації вищих медичних навчальних закладів України [16].

Студентська наукова молодь широко залучена до всебічних аспектів життя університету шляхом представництва голови Ради товариства у складі ректорату (наказ по НМУ №447 від 25.03.2005 р.) та Вченої ради (наказ по НМУ №39 від 28.01.2010 р.). 8 представників організації, зокрема 3 члени Ради (І.Свінціцький, О.Лаврик, Л.Наумова), були обрані членами Конференції трудового колективу університету (протокол Вченої ради НМУ №8 від 29.04.2010 р.).

У 2009 році за результатами Загальних зборів товариства обрані голова та персональний склад Ради вперше були затверджені наказом по університету (наказ по НМУ №294 від 19.06.2009 р.) [17].

Визнанням цієї багатогранної роботи організації було отримання Національним медичним університетом імені О.О.Богомольця Золотої медалі у номінації “Розвиток студентської науково-дослідної роботи” на щорічній Міжнародній виставці “Освіта і кар’єра – 2010” та диплому на Міжнародній спеціалізованій виставці “Медичний форум – 2011”.

Підсумовуючи 130-річний шлях Студентського наукового товариства імені О.А.Киселя, можна з упевненістю стверджувати про його значну роль в житті студентства закладу протягом всього свого часу існування. Воно стало елітною молодіжною організацією Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, підтверджуючи слова свого засновника Олександра Андрійовича Киселя, сказані майже сторіччя

Мал. 15. Отримання диплому на Міжнародній спеціалізованій виставці “Медичний форум – 2011”. 2011 рік

тому: “Сердечно вітаю Клінічне товариство, упевнений в його блискучому майбутньому. Гаряче вірю у величезне значення наукових студентських товариств”.

ЛІТЕРАТУРА

1. 150 лет Киевскому медицинскому институту [Текст] / Е.И.Гончарук, Н.Н.Зайко, И.И.Бобрик и др. – К.: Здоров'я, 1991. – 264 с.
2. Бобрик И.И. 75 лет научного студенческого общества Киевского медицинского института [Текст] / И.И.Бобрик, В.А.Березовский // Тезисы докладов XVI научной студенческой конференции, посвященной 75-летию научного студенческого общества Киевского медицинского института. – К., 1956. – С.3-6.
3. Державний архів м. Києва. – Ф. Р-352. – Оп. 38. – Спр. 18. – Арк. 1.
4. Державний архів м. Києва. – Ф. Р-352. – Оп. 38. – Спр. 113. – Арк. 1-22.
5. Джума К.А. Діяльність та перспективи розвитку Медичного лінгвістичного клубу “English-speaking club” в Національному медичному університеті імені О.О.Богомольця [Текст] / К.А.Джума // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 2011. – Спеціальний випуск №1. – С. 84-85.
6. Единый устав студенческого научного общества медицинских (фармацевтических) вузов Советского Союза [Текст] – К., 1973. – 12 с.
7. Жуковский Л.И. История студенческого научного общества Киевского медицинского института [Текст] / Л.И.Жуковский // Тезисы докладов студенческой научной конференции, посвященной 110-летию со дня основания Киевского медицинского института и 70-летию Студенческого научного общества. – К., 1952. – С.11-15.
8. История Клинического общества студентов-медиков Императорского Университета Св.Владимира с 1881 по 1913 год [Текст] – К., 1913. – 32 с.
9. Коляденко В.Г. Наукова робота студентів і молодих вчених в сучасних умовах [Текст] / В.Г.Коляденко, В.З.Нетяженко // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 1994. – №1. – С. 8-9.
10. Курченко О.В. Основні цілі та структура видання “Український науково-медичний молодіжний журнал” [Текст] / О.В.Курченко // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 1994. – №1. – С. 5-6.
11. Левитський Л. Роль й завдання Наукового Т-ва студентів-медиків у зв'язку з переходом на нові методи навчання [Текст] / Л.Левитський // Збірник праць членів Наукового товариства студентів-медиків при Київському медичному інституті. Ч. 1. – К., 1925. – С. 4-5.
12. Любімов С. П'ять років Наукового Т-ва студентів-медиків при КМІ [Текст] / С.Любімов // Збірник праць членів Наукового товариства студентів-медиків при Київському медичному інституті. Ч. 3. – К., 1928. – С. 10-15.
13. Махулько С. Як виникло наше Т-во, та що воно собою являє [Текст] / С.Махулько // Збірник праць членів Наукового товариства студентів-медиків при Київському медичному інституті. Ч. 1. – К., 1925. – С. 6-9.
14. Москаленко В.Ф. Підготовка науково-педагогічних кадрів у Національному медичному університеті імені О.О.Богомольця: досвід і перспективи [Текст] / В.Ф.Москаленко, В.Г.Коляденко, М.Ю.Антоненко // Науковий вісник Національного медичного університету імені О.О.Богомольця. – 2006. – №3. – С. 110-117.
15. Москаленко В.Ф. Студентське наукове товариство імені О.А.Киселя: становлення, сучасність, перспективи [Текст] / В.Ф.Москаленко, В.Г.Коляденко, Я.В.Цехмістер, В.З.Нетяженко, В.В.Короленко // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 2007. – №1-2. – С. 8-12.
16. Наукова діяльність Національного медичного університету імені О.О.Богомольця в 2009 році [Текст] // За ред. В.Ф.Москаленка. – К.: КІМ, 2010. – 260 с.
17. Національний медичний університет імені О.О.Богомольця в сучасній історії (2000-2010 рр.) [Текст] // За ред. В.Ф.Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010. – 232 с.
18. Нетяженко В.З. Історичний шлях та сучасність Студентського наукового товариства імені О.А.Киселя [Текст] / В.З.Нетяженко, П.В.Латін // Науковий вісник Національного медичного університету імені О.О.Богомольця. – 2006. – №3. – С. 216-227.
19. Положення про Студентське наукове товариство імені О.А.Киселя Національного медичного університету імені О.О.Богомольця [Текст] // За ред. В.Ф.Москаленка. – К.: КІМ, 2009. – 16 с.
20. Пудова С.С. Метод проектів в організації науково-дослідної роботи студентів-медиків [Електронний ресурс] / С.С.Пудова, Б.Ф.Коваль, Г.Т.Михайлюк // Проблеми сучасної педагогічної освіти: педагогіка і психологія. – 2010. – Випуск №26, частина 3. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pspo/2010_26_3/pydova.pdf
21. Сабадишин Р. Науково-дослідна робота студентів вищих медичних навчальних закладів I-II рівнів акредитації як складова їхньої професійної компетентності та конкурентоспроможності на ринку праці [Текст] / Р.Сабадишин, В.Рижковський // Нова педагогічна думка. – 2011. – №1. – С. 77-81.
22. Свінцицький І.А. Морально-етичне виховання студентів як новий напрям роботи студентського наукового товариства: досвід Національного медичного університету ім. О.О.Богомольця [Текст] / І.А.Свінцицький // Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики. – 2010. – Том 28, №3. – С. 113-114.
23. Свінцицький І.А. Нова ера у розвитку студентської медичної науки [Текст] / І.А.Свінцицький // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 2010. – №1. – С. 55-57.
24. Свінцицький І.А. Нормативне забезпечення діяльності Студентського наукового товариства імені О.А.Киселя: досягнення та перспективи розвитку [Текст] / І.А.Свінцицький // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 2011. – Спеціальний випуск №1. – С. 87-88.
25. Свінцицький І.А. Оптимізація інформаційного забезпечення сучасної студентської науки в галузі медицини та фармації [Текст] / І.А.Свінцицький, М.С.Кривопустов // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 2011. – Спеціальний випуск №1. – С. 88-89.

26. Свінціцький І.А. Роль студентського наукового товариства в підготовці науково-педагогічних кадрів у Національному медичному університеті імені О.О.Богомольця [Текст] / І.А.Свінціцький // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 2010. – №1. – С. 65-66.

27. Свінціцький І.А. Роль студентського наукового товариства у формуванні інноваційного мислення у студентів: досвід Національного медичного університету імені О.О.Богомольця [Текст] / І.А.Свінціцький // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 2011. – Спеціальний випуск №1. – С. 86-87.

28. Структура організації науково-дослідної роботи студентів та молодих вчених у вищому медичному навчальному закладі [Текст] / І.Т. Гавриш, О.І. Олійник, О.І. Бабенко та ін. // Галицький лікарський вісник. – 2011. – №1. – С. 126-128.

29. Цехмістер Я.В. Студентська наука в Національному медичному університеті імені О.О.Богомольця: досягнення і перспективи розвитку [Текст] / Я.В.Цехмістер, В.З.Нетяженко, І.А.Свінціцький // Науковий вісник Національного медичного університету імені О.О.Богомольця. – 2009. – №3. – С. 182-186.

**СТУДЕНЧЕСКОЕ НАУЧНОЕ ОБЩЕСТВО
ИМЕНИ А.А.КИСЕЛЯ: СЛАВНЫЕ СТРАНИЦЫ
ПРОШЛОГО И ПЕРСПЕКТИВЫ НА БУДУЩЕЕ**

И.А. Свинцицкий

*Национальный медицинский университет
имени А.А.Богомольца
г. Киев, Украина*

Резюме. Стаття посвящена освещению основных достижений Студенческого научного общества имени А.А.Киселя Национального медицинского университета имени А.А.Богомольца за 130-летний период существования. Показана значительная роль организации в жизни студенчества учебного заведения, т.к. она способствует формированию у молодежи научного мировоззрения, овладению методологией и методами научных исследований, развитию инициативы, творческого мышления и индивидуальных способностей в решении практических задач.

Ключевые слова: научно-исследовательская работа студентов, Клиническое общество студентов-медиков Императорского университета Св. Владимира, Студенческое научное общество имени А.А.Киселя, история медицины

**O.A.KYSIL STUDENTS' SCIENTIFIC SOCIETY:
THE GLORIOUS PAGES OF THE PAST
AND FUTURE PERSPECTIVES**

Igor A. Svintsitskyi

*National O.O.Bohomolets Medical University
Kyiv, Ukraine*

Summary. Article is dedicated to coverage of the main achievements of O.A.Kysil Students' Scientific Society of National O.O.Bohomolets Medical University during 130-year period of existence. The significant role of organization in the students' life is shown, because it helps young people to develop the scientific ideology, the mastery of the methodology and techniques of research, to develop initiative, creative thinking and individual abilities in solving practical problems.

Keywords: students' scientific and research work, Clinical Society of Medical Students of Imperial St. Volodymyr University, O.A.Kysil Students' Scientific Society, history of medicine